

شروع بہ کار کتابتیں

کتاب‌های ادبیات نمایشی | تئاتر | ۱۱ |

سرشناسه: موری، لوگان Murray, Logan

عنوان: مُم‌پدید آور: شروع به کار استند آپ کمدی، لوگان موری؛ معین محب‌علیان.

مشخصات نشر: تهران: نشر دونا، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۳۸۲ ص.

فهرست: فقهه کتاب‌های ادبیات نمایشی: ۱۱.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۵۴۵-۶-۱

۳۰۰۰۰۰ ریال

۱. مهیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: عنوان: ۵: ۲۰. Get started in stand-up comedy.

مه و. خنکویی طنز

موضوع: Stand-up comedy

موضوع: Comedians - Vocational guidance

شناسه افزوده: محب‌علیان، معین. ۱۳۶، مترجم

رده بندی کنگره: ۶. ۸. ۱۹۶۹/۷ PN

رده بندی دیویی: ۷۹۱.۶۰۸

شماره کتابشناسی ملی: ۴۰۰۱۳۲۱

شروع به کار استند آپ کمپی

نویسنده: لوگان مورای

مترجم: معین محب علیان

چاپ اول: ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

دبیر مجموعه: وحید لک

ناظر کیفی: رضا کرمی زاده

ویراستار: سمیرا فرهادی

مدیر فنی چاپ: مهدی حیدری

مدیر تولید: جلال حسنوند

طراح: آپ: آبنوس | لیتوگرافی: کمیل

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۵۴۵-۶-۱

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

حق چاپ و انتشار: نشر نودا محفوظ است

هر گونه نقض، بدون مجوز، ممنوع است. شرایط ویرایش و چاپ: ۱۴۰۱

printed in Iran

تهران: خیابان انقلاب، حد فاصل پست ۵۰ دروازه دولت
و فردوسی، کوچه آذرنوش، پلاک ۲، پست ۱۰۰، انتشارات نودا
کد پستی: ۱۵۸۱۹۳۳۶۱۲ | تلفن: ۳۸۶۸ ۰۰۸۸

فهرست

۱۹		مق
۲۷		بخش اول: تئوری
۲۹		[۱] شما از کجا می‌آیند؟
۳۰		خنده چیست؟
۳۳		بازی‌های خلاقانه عملی
۳۹		نظریه‌های درباره شوخی
۳۹		شوخی به عنوان سلاح
۴۳		شوخی به عنوان وسیله
۴۶		گرایش کم‌دین به سلاح مخفی
۴۸		مثال‌هایی از دیدگاه‌هایی درباره کما
۴۹		بازی‌های طرز برخورد
۵۷		[۲] ساختن جک
۶۳		یافتن جک
۶۶		پس فکرها را ترغیب کنید
۸۱		[۳] قوانین اصلی کمدی
۸۲		سبک یا گنجایش

بازی‌ها	۸۶
هفت گناه کبیره	۹۲
مشخص و دقیق باشید	۹۴
ده چیز مهم که زندگی مرا کامل می‌کند	۱۰۴
[۴] شما چطور کم‌دینی هستید؟	۱۱۹
پرسونای شما	۱۲۰
کاستی‌ها و خدشه‌های کم‌دی	۱۲۱
کهن‌الگوهای وابسته به کم‌دی	۱۲۴
بازنده کم‌دی	۱۲۶
بیگانه	۱۳۳
ترک کردن و جور بودن	۱۳۵
کشف کردن خطاها	۱۳۶
بخش دوم: درس‌های عملی	۱۳۹
[۵] رمز‌گشایی از خلاقیت	۱۴۱
فعالیت‌های نوشتاری	۱۴۳
عنوان‌هایی برای زندگی‌نامه‌ها	۱۵۵
[۶] گزاره‌گویی احساسی	۱۵۹
شکستن عادت‌های زندگی	۱۶۰
چرا احساسات را برجسته می‌کنیم	۱۶۰
از سر اطمینان اجرا نکنید	۱۶۲
فعالیت‌هایی برای ترغیب غلوکردن احساسات	۱۶۵

- مسافران سرراهی ۱۶۸
- حضور غلط ۱۷۰
- [۷] ساخت ماده ۱۷۱
- کارگاه اول: فهرست قدردانی ۱۷۲
- کارگاه دوم: ساختن الگوها ۱۸۰
- کارگاه سوم: مجموعه خود را کنار یکدیگر قرار دهید ۱۸۵
- کارگاه چهارم: لیست تنفر ۱۹۲
- کارگاه پنجم: ساختن فهرست‌های خودتان ۱۹۴
- کارگاه ششم: شکل‌های جُک ۱۹۶
- کارگاه هفتم: پیدا کردن صداهاى مختلف ۲۰۵
- [۸] ابزار صدا ۲۱۳
- درمورد نگارش با تماشاگران فکر کنید ۲۱۴
- سرعت را کم کنید ۲۱۸
- نیازی به عجله نیست ۲۲۰
- چطور بر اعصابمان مسلط باشیم ۲۲۰
- حواستان را به بیراهه ندهید ۲۲۳
- خودتان را روی صحنه بفروشید ۲۲۷
- [۹] تکنیک میکروفون ۲۲۹
- اشتباهات میکروفون ۲۳۱
- به میکروفون خیلی نزدیک نشوید ۲۳۲
- روی میکروفون خم نشوید ۲۳۳
- به تندى با میکروفون برخورد نکنید ۲۳۴

۲۳۷ [۱۰] مزه‌پران‌های مختلف و کنترل جمعیت

۲۳۸ چرا اجرا خوب پیش نمی‌رود

۲۳۹ چطور بهتر اجرا کنیم

۲۴۲ مزه‌پران‌های مزاحم

۲۴۵ تمرین‌های کنترل جمعیت

۲۴۷ [۱۱] دیگر کم‌دین‌ها چه فکرهایی دارند

۲۴۷ میل‌تون جونز

۲۴۹ ریچارد هرینگ

۲۵۶ استیو هال

۲۵۸ سارا کندال

۲۶۱ پت کنال

۲۶۵ کی بگمار

۲۶۷ مارک لارو

۲۷۱ مارک مایر

۲۷۳ رابین اینک

۲۷۷ گرگ دیویس

۲۸۱ [۱۲] تجارت

۲۸۲ لحظه آغازین

۲۸۳ لحظه میانی

۲۸۵ یاد بگیرید خودتان را به بازار عرضه کنید

۲۸۶ تبلیغات

۲۸۹ سبک زندگی

۲۹۵	تمرین‌ها و عادات مناسب برای مجریان تازه‌کار
۲۹۷	بایدها و نبایدهای اساسی برای مجریان تازه‌کار
۳۱۰	فضای مناسبی را پیدا کنید
۳۱۶	آن‌سوی استندآپ
۳۱۷	رقابت‌ها
۳۲۱	دیگر جشنواره‌های کم‌دی
۳۲۵	[۱۳] اولین اجرا
۳۲۵	هماهنگ کردن زمان اجرا
۳۲۶	سه چهار روز پیش از اجرا
۳۲۷	روز قبل از اجرا
۳۲۷	روز اجرا
۳۲۸	شب اجرا
۳۲۹	روی صحنه
۳۳۰	پس از اجرا
۳۳۱	[۱۴] آینده
۳۳۲	سیاستمداری به‌نام پی
۳۳۳	ضمیمه اول: بازی‌های گروهی
۳۶۳	ضمیمه دوم: فراز و نشیب استندآپ کم‌دی
۳۸۱	منابعی برای مطالعه بیشتر

سخن مترجم

«کاخ‌ها در آینده فقط دو نیرو خواهند داشت: یک انسان و یک سگ.
انسان آنجا خواهد بود تا به سگ غذا دهد و سگ آنجا خواهد بود تا نگذارد
انسان به تجویزات دست بزند.»

وارن بنیس

پیش از آنکه فضای اصلی استندآپ کمدی را معرفی کنیم، بهتر است ادبیات عامه، ادبیات در معنای کلی و هنر استندآپ را به طور ساده و تقریباً شفاف با یکدیگر مقایسه کنیم تا با ورودی های اطلاعاتی استندآپ بیشتر آشنا شویم؛ زیرا هنر تولیدی نیز به نوبه خود می‌سازد و بر روی سایر اطلاعاتی محسوب شود که پیشتر از فضاهای دیگر گرفته شده‌اند. به بیان ساده‌تر، هنرمند ایده تولید اثر هنری یا اثر اجرایی را از جاهای دیگر الهام می‌گیرد. در واقع، می‌توان ادبیات را سرچشمه خوبی برای هنرمند استندآپ کمدی دانست.

استندآپ کمدی هنر جوانی است که پراکندگی امروزش را می‌توان در رهگذر ادبیات معنا کرد. شاید بتوان قضیه را چنین مطرح کرد: ادبیات در

وجه شفاهی کار نمود پیدا می‌کند، صدایی که به شیء یا مکانی متصل نیست، اما پخش می‌شود، گسترده می‌شود، تأثیر می‌گذارد و محیط را به خود وابسته و پیوسته می‌گرداند.

ادبیات می‌تواند مرزها را درنوردد، سرگرمی ایجاد کند، تاریخ و فرهنگ را بگشاید و از مفاهیم عادی و دمدستی آشنایی‌زدایی کند. می‌توان چنین استنباط کرد که میان ادبیات شفاهی و ادبیات عامه تفاوت‌هایی وجود دارد؛ ادبیات به سبک نیاز دارد و سبک به نویسنده، هویت، فردیت و مکانی در زمان؛ یعنی همان چیزهایی که برای استندآپ کمدی نیز حیاتی‌اند. به بیان دیگر، استندآپ همان مفاهیم ادبیات را طوری با شاخصه‌های سبکی و ارزش‌های ریباب‌شناختی مطرح می‌کند که هنرمندی منحصره‌فرد می‌آفریند و او را به المار نویدنده اثر هنری نزدیک می‌کند. هر دو هنرمند حد و مرزهای گفت‌وگو تعیین می‌کنند؛ برای مثال، کمدین استندآپ از طریق میزانشن نقش سبک را در دست می‌گیرد.

اگر جمله قدیمی «هیچ ادبیاتی بدون جک معنی ندارد» درست باشد، می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که شوخی افزاین بر آنکه خودش را در قاموس تاریخ و ادبیات نشان می‌دهد، جزء جدانشدنی و ضروری زندگی نیز محسوب می‌شود.

بهتر است موضوع را طوری دیگر مطرح کنیم. بجای اینکه تعریفی از شوخی ارائه کنیم، پرسش زیر را مطرح کنیم: شوخی چه کاری انجام می‌دهد؟ در پاسخ می‌توان گفت شوخی تجربه‌ها را لو می‌دهد، سبب پالایش روانی و عاطفی می‌شود، انسان را سرگرم می‌کند، برخی مسائل و موضوعات را از حالت عادی خارج می‌کند، مسائل فرهنگی را نقد می‌کند، لایه‌های تحلیلی

متفاوت ذهن را به فعالیت وامی‌دارد، زبان را به نمایش و تصویرگری وامی‌دارد، شگفتی می‌آفریند، تلنگر می‌زند، سبب فراموشی می‌شود، فراموش‌شده‌ها را یادآوری می‌کند، مزه‌ها را جابه‌جا می‌کند؛ تلخ را شیرین و شیرین را تلخ می‌کند و... استندآپ متن نوشتاری شوخی را به شفافیتی مدرن تبدیل می‌کند که به وجه فیزیکیال هنرمندش محدود شده است.

کنش هنرمندانه در استندآپ، همچون بازیگری رفتاری درون سیستمی و از پیش تعیین شده نیست، بلکه واقعیتی ملموس، تکرارنشده و بی‌همتاست. سه کنیدواژه اساسی را می‌توان در تقطیع هر صحنه از استندآپ کمدی ردیابی کرد. هدف اجرا، آن صحنه، هویت اجراگر و فضایی است که در آن تبادل اطلاعات صورت می‌گیرد.

کنش خنداندن دیگران، این معنی است که به آنها اجازه می‌دهیم به قلمرو تفکر ارتباطی وارد شوند؛ یعنی آنچه را کمدین روی صحنه انجام می‌دهد به عنوان ورودی‌های ذهنی بیننده و در نهایت، حالت‌های احساسی خود را با او و دیگران به اشتراک بگذارند. آثار کمدی اساساً دبدبه و آب و تاب‌هایی را نشان می‌دهند که با نوعی خوش‌فروبی، رفتارهای غیرانسانی را کاهش می‌دهند. تماشاگران نیز در اجراهای زنده استندآپ نقشی بزرگ دارند. استندآپ بدون تماشاگر، همچون سالن خالی نمایش و سرگشاه بدون تماشاگر حُسن و هیجان خاصی ندارد. چند ویژگی در محلهای جزیی استندآپ کمدی جز شاخص‌های کیفی محسوب می‌شوند.

نخست: هویت: فرد را روبروی جمعیت قرار می‌دهد، چه فرد کمدین غلو شده‌ای باشد و چه بخواهد نسخه‌ای از خودش را ارائه دهد.

دوم: ارتباط مستقیم: میان تماشاگر و اجراگر رابطه مستقیم برقرار می‌کند؛ ارتباطی فشرده همراه با تبادل انرژی میان خود، صحنه و مخاطب. مکالمه‌ای است سراسر جُک، خنده و گاهی پاسخ‌هایی که انرژی کمتری نیاز دارند.

سوم: زمان حال ساده: اجرا در همین لحظه اتفاق می‌افتد. زمان حال موقعیت اجرا را در بر می‌گیرد. کمترین اتفاقات را در سالن اجرا رقم می‌زند. شاید ناتوانی در برخورد با مزاحمان و مزه‌پران‌ها در میان تماشاگران مانند ریاب لیوان، زنگ تلفن یا سخنان بی‌ربط نشانه ضعف محسوب شود. در آنالیز کیفیت اجرای کمدین خودش را به تماشاگر معرفی می‌کند. سوزان بیت یکی از نظریه‌پردازان تئاتر اذعان می‌کند: «اجراهای زنده تئاتری تماشاگران را به مهارت‌ها، با بگران هنمون می‌سازد.» با وجود این، مهارت‌های صرفاً نمایشی در استندآپ کمدی گنجانده نمی‌شوند.

چهارم: همجواری و سهیمیت برقراری سازگاری و مناسبت میان کمدین و تماشاگر یکی از عناصر شکل‌گیری حضور در صحنه و تمایل تماشاگر در برقراری ارتباط با آن سوی صحنه است. شاید بتوان چنین استنباط کرد که کاهش فاصله به درگیری هر چه بیشتر با تماشاگر منجر می‌شود. معمولاً اجراهای مونولوگ تئاتری و اجراهای استندآپ در ساختار ارتباط و فاصله نزدیک با تماشاگر شکل می‌گیرند.

کتاب پیش رو دریچه‌ای تازه پیش چشم مخاطبان می‌نشانند. موضوعات فراوانی را درمورد هنر استندآپ کمدی مطرح می‌کند. این موضوعات از ایده تا اجرا با تمرین‌های گروهی، انفرادی و نکته‌های تئوریک همراه می‌شوند. در مواردی که ضرورت احساس شده است، قسمت‌هایی را به صورت نقطه‌چین

خالی گذاشته‌ایم تا خوانندگان محترم در صورت نیاز در این قسمت‌ها یادداشت، یا احیاناً تجزیه و تحلیل‌هایی را ثبت کنند.

بازیگران، دانشجویان، مربیان، استادان و علاقه‌مندان حوزه‌های سینما و تئاتر و استندآپ کمدی می‌توانند از نکته‌های اجرایی کتاب بهره‌مند شوند. پیشنهاد می‌کنیم پس از پایان هر فصل با حضور دست‌کم یک تماشاگر از مواردی که آموخته‌اید اجرایی زنده داشته باشید تا نکات مطرح‌شده کاملاً در ذهنتان تثبیت شوند. ضبط صوتی و تصویری اجراهای کمدی خودتان و مقایسه آن در یادداشت کتاب می‌تواند هنرجو را در قیاسی آسیب‌شناسانه با خودش قرار دهد. اما است از مطالعه و اجرای این کتاب لذت فراوان ببرید.

معین محب علیان

مترجم